

Azərbaycanın sülh siyasəti beynəlxalq hüquqa və global təhlükəsizliyə əsaslanır

Ermənistan 30 il ərzində daim işğal siyasəti yürüdü, Azərbaycanın suveren ərazilərini qəsb edib, kütləvi etnik təmizləmələr aparıb, tutduğu ərazilərdəki yaşayış məntəqələrini xarabalığa çevirib, maddi-mədəniyyət nümunələrini dağıdıb, təbii sərvətləri talayıb. İkinci Qarabağ müharibəsindəki tarixi qələbəmizdən sonra da cinayətlərini davam etdirib, təxribatlar törədib. Belə faşist əməllərinin qarşısı alınanda isə düşmən dövlət dünya gücləri, beynəlxalq təşkilatlar qarşısında ədalətsizliklə üzleşdiyi barədə əsassız hay-küy salıb.

İşğalçı ölkənin uzun bir dövrdə Azərbaycanın 20 faiz torpağını tapdaq altında saxlaması və bununla bağlı beynəlxalq qurumlar, xüsusilə BMT Təhlükəsizlik Şurası tərəfindən zəruri tədbirlər görülməməsi Ermənistanı respublikamıza qarşı hüquqazidd qüvvə tətbiqinin nəticələrini möhkəmləndirməyə sövq edib. Bu isə təcavüzün nəticələrini aradan qaldırılmasını və sülhün bərpasını çətinləşdirib.

Ermənistan Vətən müharibəsi başa çatandan indiyədək üzərinə götürdüyü öhdəlikləri də yerinə yetirməyib, regionda sülh və sabitliyin bərpası istiqamətində təşəbbüslərin gerçəkləşdirilməsinə ciddi maraq göstərməyib.

Bu il sentyabrın 12-dən 13-nə keçən gecə Ermənistan ordusu ölkəmizin Daşkəsən, Kəlbəcər və Laçın rayonları istiqamətlərində şərti dövlət sərhədi boyunca genişmiqyaslı hərbi təxribat törədib, gecə vaxtından və çətin keçilən ərazidən istifadə edərək silahlı qüvvələrimizin hərbi mövqeləri arasındakı yollara minalar düzməyə cəhd göstərib. Daha sonra isə Azərbaycan Ordusu-

nun mövqelərini müxtəlif silah növlərindən, o cümlədən, minatanlar və artilleriyadan intensiv atəşə məruz qoyub. Nəticədə həmin gecə çox sayda hərbcimiz həlak olub, hərbi infrastruktura ciddi zərər dəyib.

Təbii ki, Azərbaycan bu silahlı təxribatı cavabsız qoymayıb. Ərazi bütövlüyümüzə təhlükəni neytrallaşdırmaq, hərbi qulluqçuların, habelə şərti dövlət sərhədinin yaxınlığında həyata keçirilən bərpa layihələrinin icrasında iştirak edən mülki şəxslərin təhlükəsizliyi üçün adekvat addımlar atıb. Özü də bu zaman Ermənistanın provokasiyalarına cavab tədbirləri məhdud xarakter daşıyıb və ancaq legitim hərbi hədəflərə yönəlib.

Belə bir şəraitdə Ermənistan həmişə olduğu kimi, yenə də öz fitnəkarlığını pərdələmək üçün davamlı dezinformasiya yaymağa üstünlük verib. İşğalçı ölkədə heyasızlıq o həddə çatıb ki, erməni sosial şəbəkələrində, guya Ermənistan ərazisində məhv edilən mülki obyektlərin foto-şəkilləri yerləşdirilib. Əslində isə həmin şəkillər 2020-ci ilin payızında Vətən müharibəsi dövründə Ermənistan

silahlı qüvvələrinin raket zərbələri ilə dağıdılan Azərbaycan mülki obyektlərinin, xüsusən şiddətli raket atəşinə məruz qalan Bərdə şəhərinin fotosəkilləri olub.

Yeri gəlmişkən, Ermənistan şərti sərhəd yaxınlığındakı yaşayış rayonlarında öz silahlı qüvvələrini və ağır texnikasını yerləşdirməklə beynəlxalq humanitar hüququn kobud pozuntusuna yol verib. Buna görə də Azərbaycan Silahlı Qüvvələri maksimum təmkin və peşəkarlıq göstərərək, yüksək dəqiqlikli silahlardan yalnız Ermənistanın həmin ağır texnikası cəmləşdirilən nöqtələrinə hücumları dəf etmək üçün zərbələr endirib. Mülki obyektlərə və əhaliyə isə heç bir atəş açılmayıb.

Qeyd edək ki, hadisələrin gedişi Ermənistanın bu təxribatlara uzun müddət hazırlaşdığından xəbər verir. Belə ki, avqustun 31-də Brüsseldə Avropa Şurasının sədri Şarl Mişelin vasitəçiliyi ilə Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin dördüncü üçtərəfli görüşündən sonra, sentyabrın 2-dən başlayaraq işğalçı ölkənin ordusu Kəlbəcər və Laçın rayonları istiqamətində Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin mövqelərinə atəşi getdikcə gücləndirib. Eyni zamanda, Ermənistanın siyasi rəhbərliyi ərazilərimizin işğal altında olduğu illərdə Ermənistanın Qarabağda qurduğu və dəstəklədiyi qanunsuz oyunçu rejimin "müstəqilliyinin" ildönümü ilə əlaqədar təhrikçi bəyanatlarla çıxış edib. Bundan əlavə, Ermənistan bütün hərbi əməliyyatların dayandırılması barədə üçtərəfli Bəyanatın müddəalarını və özünün digər beynəlxalq öhdəliklərini pozaraq Azərbaycan ərazisində kütləvi şəkildə minalar basdırmaqda davam edib. Bu il avqustun

15-dən sonra tək-cə Laçın rayonunda 1300-dən çox piyada əleyhinə mina aşkar olunması da bu təcavüzkar hərəkətin bariz nümunəsidir.

Bütün bunlar Ermənistanın 2020-ci il noyabrın 10-da imzalanan üçtərəfli Bəyanatla üzərinə götürdüyü öhdəliklərdən, qarşıya qoyulan vəzifələri yerinə yetirməkdən müxtəlif bəhanələrlə yayındığını göstərib.

Azərbaycan isə İkinci Qarabağ müharibəsində əldə olunan tarixi qələbədən dərhal sonra bölgədə əmin-amanlığın hökm sürməsi üçün sülh təşəbbüsləri ilə çıxış edib, ordusu və iqtisadiyyatı acınacaqlı duruma düşən, əhalisi səfil gündə yaşayan Ermənistan vəziyyətdən çıxmağın yeganə yolunu dinclikdə, sülh sazişinin bağlanmasında gördüyünü xatırladı. Başqa sözlə, dövlətimizin başçısı ayrı-ayrı çıxışlarında bu istiqamətdəki bütün müsbət söyləri, etimadyaratma tədbirlərini dəstəklədiyini, ölkəmizin sülh danışıqları üçün konkret prosese başlamağa, mümkün sülh müqaviləsi üzərində iş aparılmağa hazır olduğunu diqqətə çatdırıb. Bunun əksinə ələqə, Ermənistan müxtəlif bəhanələrlə vaxtı uzatmaq, əsassız iddialar irəli sürməklə qeyri-ciddi fəaliyyət nümayiş etdirib.

Bu müddətdə işğalçı ölkə, həmçinin Zəngəzur dəhlizinin reallaşdırılmasına maraq göstərmək, bu istiqamətdə üzərinə düşən vəzifələri gerçəkləşdirmək əvəzinə adıçəkilən nəqliyyat infrastrukturunu amilini Azərbaycana qarşı siyasi şantaj alətinə çevirib.

Bu məqamda onu da xatırladaq ki, Cənubi Qafqazda postmüharibə dövründə Azərbaycanın sülh və sabitliyə

sadiqliyi, xüsusilə dünyada ən böyük siyasi və iqtisadi mərkəzlərdən biri olan Avropa İttifaqı (Aİ) tərəfindən yüksək səviyyədə dəstəklənib. Ötən müddətdə bu təşkilat Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin normalaşdırılmasında ədalətli mövqeyi, qərəzsiz və bitərəfli fəaliyyəti ilə diqqət çəkib. Bu, Aİ Şurasının Prezidenti Şarl Mişelle Prezident İlham Əliyev arasında intensiv dialoq və təmaslarla Azərbaycan-Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşması istiqamətində müvafiq mexanizmin formalaşması və predmetli danışıqlara başlanmasında, sülh müqaviləsi, sərhədlərin delimitasiyası, kommunikasiyaların açılması kimi məsələlərin həlli istiqamətində əməli addımlar atılmasında özünü qabarıq büruzə verib. Nəticədə postmüharibə dövründə yeni format – Brüssel sülh gündəliyi yaranıb.

Brüssel sülh gündəliyində prioritet istiqamət olan sülh razılaşmasının əsas komponenti Azərbaycanın irəli sürdüyü 5 maddədən ibarət təklif və bunun əsasında predmetli danışıqların aparılması olub. Bu sənəddə

əsas məqam kimi Azərbaycanın ərazi bütövlüyü öz ifadəsini tapıb. Tərəflərin sərhəd məsələləri üzrə birgə komissiya yaratması, ilk növbədə, sərhədlərin delimitasiya prosesinə başlaması barədə razılıq əldə olunması da mühüm önəm daşıyıb. Aİ-nin minalardan təmizləmə, itkin düşmüş şəxslərin tapılması, eləcə də quruculuq işlərində Azərbaycana dəstək göstərməsi də razılaşmada xüsusi yer tutub. Bütün bunlarla bərabər, nəqliyyat-kommunikasiya xətlərinin bərpası və qurulması, dəmir yolu və avtomobil yolunun çəkilməsi, İqtisadi Məşvərət Şurası mexanizminin yaradılması qərarı da həyata keçiriləcək layihələr sırasında yer alıb.

Yeri gəlmişkən, Brüssel sülh gündəliyində ən mühüm məqamlardan olan "Dağlıq Qarabağ" ifadəsi və ya artıq keçmişdə qalan ATƏT Minsk Qrupu (MQ) həmsədrlik institutuna istinad edilməməsi də Aİ-nin ədalətli mövqeyini göstərib. Bu, eyni zamanda, sözügedən qurumun İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra yaranmış yeni geosiyasi reallığı qəbul etməsindən və öz mövqeyində bu gerçəklərə əsaslanmasından xəbər verir.

Təəssüf ki, yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, ötən müddətdə Ermənistan siyasi və hərbi təxribatlara əl atmaqla iki ölkə arasında əldə edilmiş razılaşmaların yerinə yetirilməsindən yayınmağa, dövlətlərarası münasibətlərin normalaşması prosesini pozmağa, ikitərəfli məsələlərin həllinə üçüncü tərəfləri cəlb etməyə, öz ərazi iddialarını və revaşist məqsədlərini dəstəkləmək üçün gərginliyin coğrafiyasını genişləndirməyə çalışıb.

Ermənistanın indiyədək sülh-yaratma prosesini əngəlləməsinə baxmayaraq, Azərbaycan möhkəm sülhün, inkişafın, tərəqqi və mehriban qonşuluğun reallaşdırılması istiqamətində söylərini davam etdirir. Eyni zamanda, münaqişədən zərər çəkmiş ərazilərin bərpası, yenidən qurulması və reintegrasiyası fəaliyyətini uğurla gerçəkləşdirir. Bir sözlə, ölkəmiz regional sülhün, sabitliyin və inkişafın tərəfdarıdır. Həmçinin işğaldan azad olunan ərazilərimizin Ermənistan ilə normal qonşuluq münasibətlərinin qurulması fonunda uğurla bərpasına böyük ümid bəsləyir.

Vaqif BAYRAMOV,
"Xalq qəzeti"